

„Психолого – педагогічне проектування”

(авт. Т. Піроженко, С. Ладивір)

Психолого-педагогічне проектування – це проект (форма перспективного планування) діяльності дітей, в якому об’єднані:

- бажання й прагнення дітей;
- завдання педагога, які впливають із галузевої програми;
- варіативність форм, методів і засобів розвивальних дій вихователя;
- психологічні закономірності природного розвитку спільної діяльності дітей і дорослого (від бажання – до творчого рівня реалізації задуму);

Наявність у дітей можливостей:

- самостійного пошуку засобів досягнення мети партнерів, часу й місця реалізації задуму;
- випробовувати свої сили, поєднуючи їх з бажаннями;
- практично застосовувати набуті знання й навички у взаємодії з дорослими та ровесниками;
- реалізовувати своє природне прагнення діяти творчо, активно виявляти своє ставлення до людей і середовища;
- діяти із проявами обдарованості реалізувати себе в умовах співпраці з однолітками, які здатні їх зрозуміти.

Щоб об’єднати ці складові педагогічного процесу, потрібен високий рівень професіоналізму. З чого почати свою роботу з психолого-педагогічного проектування діяльності дітей? Є 6 етапів технології психолого-педагогічного проектування

I Мотиваційний етап

На даному етапі створюється разом із дітьми «дерево цілей», тобто визначаються всі ті конкретні завдання й справи, над якими будуть займатись діти до свята. Протягом занять з кожного розділу програми проводиться діагностика знань дітей (відповідно до віку та вибраної теми). Використовуються дидактичні ігри. Усного опитування дітей за програмою

немає. Якщо деякі діти не засвоїли знань попереднього віку, робота з ними проводиться індивідуально, даються завдання батькам.

Діагностика знань проводиться й через блок організованого навчання, й через трудову діяльність, СХД, спостереження. На даному етапі інформація дітям не надається. Вихователь лише визначає для себе розділи програми, над якими потрібно працювати на наступних етапах (перелік та зміст дидактичних вправ, ігор та ігрових моментів є в методичному центрі).

Проводяться всі види занять, на яких створюється задум свята. Цей етап позитивно – емоційний, особистісно значимий для кожної дитини. Час цього етапу не обмежений. Вихователь сам орієнтується, коли розпочати наступний етап.

II Інформаційний етап

На даному етапі проводиться накопичення, розширення, поглиблення та поповнення знань дітей новою інформацією. Інформаційний етап продовжується доти, доки діти не набудуть достатнього рівня знань і будуть підготовлені до репродуктивного етапу. Пропонуємо наступний цикл занять, спрямований на збагачення та поповнення знань:

- інформаційні форми занять (бесіда, розгляд картин, читання художньої літератури, перегляд діафільмів, екскурсії, перегляд телепередач, дослідницька робота в груповій кімнаті та на природі);
- заняття з художньої діяльності тематично спрямовані на формування початкових навичок, елементів декоративного малювання, сюжетних аплікацій, ліплення, конструювання;
- розширення знань дітей проводити через ігрову та трудову діяльність різного характеру;
- поглиблення знань дітей здійснювати через різноманітну трудову діяльність;
- широка театральна діяльність на СХД;

- індивідуальна робота з дітьми з низьким та середнім рівнем знань із даної теми;
- домашні завдання та зустрічі з цікавими людьми.

Цей етап має стати фундаментом для III, репродуктивного етапу.

III. Репродуктивний етап

На даному етапі застосовуються всі знання, набуті дітьми протягом II (інформаційного) етапу. Набуті знання відтворюються на практиці. Найчастіше заняття з усіх видів дитячої діяльності носять інтегрований характер або проводяться в комплексі:

- розгляд сюжетних картин зі складанням розповіді + малювання;
- переказ казки + ліплення + опис зліпленого виробу;
- екскурсія + сюжетна аплікація;
- грамота + письмо + мовленнєве спілкування;
- застосування набутих знань у дидактичних іграх, ускладнення для різних видів діяльності;
- збагачення змісту куточків СХД, ігрових зон, пов'язаних із даною темою;
- уточнення знань протягом трудової діяльності;
- допомога окремим дітям у використанні набутих знань на практиці та індивідуальна робота з дітьми, які були відсутні на попередніх етапах;
- спільне виконання завдань із батьками.

IV. Узагальнення знань

На даному етапі проводяться контрольні заняття з усіх видів організованого навчання за даною темою та дається оцінка знань дітей психологом чи методистом:

- «Клуб кмітливих та винахідливих»;
- «Поле чудес»;
- «Відгадай мелодію»;
- підсумкові бесіди з дітьми за даною темою;

- спостереження різного характеру з метою узагальнення;
- дидактичні ігри з ускладненням на розвиток мислення, уяви, пам'яті, уваги;
- самостійні рухливі ігри;
- творчі ігри;
- самостійна трудова діяльність;
- самостійна художня праця;
- поповнення ігрових зон та узагальнення знань із тем: «Одяг», «Взуття», «Меблі», «Квіти»;
- спостереження за дітьми, які були відсутні на I, II, III етапах;
- запрошення батьків на контрольні заняття.

V. Творчий етап

На даному етапі здійснюється реалізація задуму: проводиться свято чи закінчується робота над виготовленням дитячих книжок; показ вистави ляльок чи драматизація художнього твору.

Разом з дітьми проводиться творча робота з таких видів:

- придумання казок та оповідань;
- творчі роботи (за задумом) з образотворчого мистецтва;
- драматизація вивчених творів;
- складання віршів та небилиць;
- складання музики до віршів;
- придумування танцювальних рухів;
- спостереження, пов'язані з творчою діяльністю;
- розваги, ігри з казкою;
- творча СХД;
- творча трудова діяльність.

Слід враховувати індивідуальні побажання кожної дитини та її можливості, спонукати до повного їх розкриття, а також залучати батьків до

творчої діяльності з дітьми. Якщо діти не активні на даному етапі – це результат недостатньої роботи на попередніх етапах.

VI. Рефлексивно-оцінювальний етап

На даному етапі відбувається « подорож у часі» у зворотному напрямі. У дітей розвивають вміння оцінювати себе, всю свою діяльність протягом усіх 5-ти етапів. З дітьми проводиться бесіда такого характеру:

- Діти, пригадаємо, із чого все починалось? Хто з вас придумав свято? Які ще були варіанти?
- Як ми придумали « древо цілей»? Які були варіанти? Чий варіант сподобався найбільше?
- Чи сподобалося вам свято? Чим конкретно? А що ви хотіли б повторити?
- Чи згодні ви показати (казку, виставу...) молодшим дітям? Хто що бажає виконувати? Що б ми змінили у святі?

Звернути увагу дітей на іграшки, які їх оточують. Вони засмучені, бо не були на нашому святі й не бачили, як ви танцюєте, чого ви навчилися за цей період.

Хочете їм показати?

- А давайте пригадаємо, хто допомагав нам організувати таке свято? (Батьки, музичні керівники, фізруки та інші спеціалісти). Ви б хотіли їм подякувати за допомогу? А як ми це зробимо? (Різні варіанти дітей: складання листів подяки, виготовлення подарунків, усна подяка, поцілунок).

Наступна тема починається за умови, що діти вичерпали всі можливі творчі ресурси з минулої теми й ідей більше немає.